

zaaknummer 2013W1182(2)

10 februari 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C. de Jongh, advocaat te Leiden, opgevolgd door
mr. M. Renken,

tegen:

pastoor [naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
van [jaartal] tot [jaartal] werkzaam als [functie] van het [internaat] in
[plaats]; sinds [jaartal] pastoor in een parochie in [provincie],
juridisch adviseur: mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 8 mei 2014.

Op 22 augustus 2014 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, namens aangeklaagde.

Op 11 november 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden, maar waar mevrouw drs. L. Erftemeyer wegens ziekte afwezig was. Partijen hebben echter desgevraagd verklaard daarin geen reden te zien om de behandeling ter zitting aan te houden. Naast de te noemen leden werd de zitting bijgewoond door mevrouw mr. H.L. Miedema, aankomend griffier.

Klager is verschenen met zijn echtgenote en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Renken.

Aangeklaagde is vanwege gezondheidsredenen niet verschenen en heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn juridisch adviseur mr. Baetens.

De klachtencommissie heeft kennis genomen van het e-mailbericht van mr. Renken van 2 februari 2015 met bijlage.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is in de periode [jaartal-jaartal], gedurende zijn verblijf op het [internaat] te [plaats], seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was de [functie] van het internaat, alwaar hij regelmatig de mis deed.

2.2. Klager is het vijfde en jongste kind van zijn moeder. De moeder van klager is vier maal getrouwd. De kinderen hebben drie verschillende vaders (en achternamen); de vader van klager is onbekend. Omdat moeder in haar eigen levensonderhoud en dat van de kinderen moest voorzien, was zij veel aan het werk. Klager ging naar de dagopvang in de katholieke [school]. Aangezien moeder de zorg voor de drie nog thuis wonende kinderen niet langer aankon werden zij door de Raad voor de Kinderbescherming onder toezicht gesteld en uit huis geplaatst in het [internaat] te [plaats]. Toen klager ongeveer zes jaar was deed hij zijn eerste communie. Daarna werd het mogelijk om misdienaar te worden. Als misdienaar moesten de jongens zich omkleden en de toog aandoen. Aangeklaagde vertelde klager dat hij zijn kleren uit moest trekken, ook zijn onderbroek, en daarna de toog aan moest doen. Later heeft klager van zijn oudere broers begrepen dat de toog gewoon over de kleren diende te worden gedragen. In zijn onwetendheid ontkleedde klager zich. Bij het omkleden stond aangeklaagde klager uitgebreid te bekijken. Ook aaide en streelde aangeklaagde klager. Aangeklaagde gaf klager een tikje op de billen en probeerde zijn geslachtsdeel te pakken. Dit heeft klager weten te voorkomen door de hand van aangeklaagde weg te slaan. Dit maakte aangeklaagde boos. Aangeklaagde liet de groepsleiders van klager weten dat hij ongehoorzaam was geweest en klager werd vervolgens lichamelijk gestraft.

Gedurende de twee jaar dat klager misdienaar was probeerde aangeklaagde hem steeds aan te raken en te betasten. Daarna kwam er een nieuwe lichterding misdienaars en eindigde het misdienaarschap van klager. Ook het seksueel misbruik stopte hiermee.

2.3. Na zijn verblijf in [internaat] is klager overgeplaatst naar [jeugdinstelling]. Ook daar is klager seksueel misbruikt. Klager heeft hiervoor een separate klacht ingediend. Het misbruik heeft een grote impact gehad op het leven van klager. Nadat hij het internaat had verlaten vertoonde hij agressief gedrag. Klager dronk veel en kwam regelmatig in aanraking met politie en justitie. Klager is meerdere malen gedetineerd geweest.

2.4. Klager heeft op het internaat het schildersvak geleerd. Hij heeft vele verschillende werkgevers gehad. Klager had moeite met gezagsverhoudingen en kon geen baan behouden of progressie maken in zijn arbeidzame leven. Klager had een drankprobleem en een gokprobleem. Het eerste huwelijk van klager is na 21 jaar in een echtscheiding geëindigd. Klager heeft moeite om zich aan mensen te binden. Klager heeft een volwassen dochter met wie hij een slecht contact heeft.

2.5. Klager zoekt erkenning en excuses voor hetgeen hem is aangedaan. Nu aangeklaagde nog in leven is wenst klager hem duidelijk te maken en te doen beseffen hoezeer aangeklaagde door zijn handelen een normale ontwikkeling van een kind in de weg heeft gestaan. Met zijn klacht wenst klager een bijdrage te leveren aan het in beeld brengen van de omvang van het misbruik binnen de katholieke kerk.

3. Het verweerschrift (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde heeft in het door mr. Baetens ingediende verweerschrift het gestelde misbruik met klem ontkend. Aangeklaagde heeft met verbijstering en verontwaardiging kennis genomen van de aantijgingen die klager in het verweerschrift heeft verwoord. Aangeklaagde heeft grote behoefte aan een onafhankelijk en deskundig oordeel van de Klachtencommissie. Aangeklaagde is in [jaartal] tot priester gewijd. Aanvankelijk werd hij als kapelaan geplaatst in de parochie te [plaats] en daarna te [plaats], waar hij ook kapelaan van [instituut] was. In [jaartal] werd hij [functie] van het internaat in [plaats], zijnde een meisjespensionaat en tevens een internaat voor voogdijkinderen. Van [jaartal] tot heden is aangeklaagde pastoor in een parochie in [provincie], waar hij nog steeds actief is, voorzover zijn brozer wordende lichamelijke conditie dat toelaat.

Aangeklaagde is met afschuw vervuld door het relaas van klager dat hij als een onware beschuldiging bestempelt. De naam en persoon van klager zijn voor aangeklaagde totaal onbekend. Als [functie] had hij weinig persoonlijk contact met de kinderen in het internaat. Misdiensers die hem terzijde stonden herinnert hij zich beter, maar de naam van klager zegt hem niets. Aangeklaagde twijfelt er dan ook aan of klager ooit misdienaar bij hem is geweest. Over zijn functioneren als geestelijke en als mens hebben aangeklaagde nooit klachten bereikt. Het relaas van klager staat totaal op zichzelf en er is geen enkele vorm van steunbewijs.

Aangeklaagde vindt het zeer opmerkelijk dat klager (in september 2009?) een interview heeft afgegeven bij RTL 4, welk interview op DVD door mr. Renken aan mr. Baetens is toegestuurd. In het interview stelt klager nadrukkelijk dat hij in [plaats] niet seksueel is misbruikt maar wel is mishandeld. Klager verklaart op 5:30 minuut van het interview letterlijk: "Ik ben gelukkig niet seksueel misbruikt". Het interview gaat verder over de ervaringen van klager met de zusters van [plaats]. Met geen woord rept klager over het seksueel misbruik dat door aangeklaagde gepleegd zou zijn. Het interview vormt geen ondersteuning voor het relaas van klager, maar spreekt dat zelfs tegen. Klager heeft gevraagd om een ontmoeting met aangeklaagde. Aangeklaagde heeft te kennen gegeven daar niet voor te voelen; de klacht van klager heeft aangeklaagde te zeer verontwaardigd en gechoqueerd. Aangeklaagde heeft er geen moeite mee om bij een gesprek met de klachtencommissie aanwezig te zijn, maar wenst absoluut niet in de nabijheid van klager te verkeren.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Ofschoon de verklaring van klager oprecht is overgekomen, is de Klachtencommissie - na bestudering van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht - echter van oordeel, dat de aangedragen feiten en omstandigheden het door klager gestelde misbruik onvoldoende aannemelijk maken.

Aangeklaagde heeft het gestelde misbruik ten stelligste ontkend. Klager heeft het misbruik aanvankelijk eveneens ontkend. Ten aanzien van de ontkenning van het seksueel misbruik in het RTL-interview heeft klager verklaard, dat het seksueel misbruik wel heeft plaatsgevonden doch dat hij er in het interview niet over heeft gesproken, aangezien hij er niet mee te koop wilde lopen in de kleine gemeenschap van zijn woonplaats [plaats]. Mr. Renken heeft voorts verklaard dat klager ten tijde van het interview niet op de hoogte was van de definitie van seksueel misbruik zoals dat in de Procedure wordt gehanteerd.

Tegen aangeklaagde zijn geen andere meldingen of klachten bekend. Door klager is een verklaring overgelegd van zijn halfbroer, [naam], die heeft verklaard dat aangeklaagde hem over zijn lichaam heeft gestreeld nadat hij hem hardhandig had beetgepakt. Van seksueel misbruik wordt in de verklaring geen melding gemaakt. Ter zitting heeft de echtgenote van

klager verklaard dat klager haar vanaf 2004 heeft verteld dat aangeklaagde hem probeerde te betasten, waarbij klager afwerende bewegingen maakte en klager dan straf kreeg.

Klager is in de gelegenheid gesteld nadere verklaringen in te dienen, en heeft per e-mailbericht van 2 februari 2015 een verklaring toegestuurd van zijn GZ-psycholoog, [naam]. Uit die verklaring blijkt weliswaar dat klager heeft verteld over mishandeling en machtsmisbruik gedurende zijn internatsperiode, doch van seksueel misbruik wordt hier geen melding gemaakt. Andere gegevens zijn niet door klager verstrekt. Met betrekking tot deze klacht zijn dan ook onvoldoende feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die zijn verklaring ondersteunen.

Klager heeft verzocht om een ontmoeting met aangeklaagde; aangeklaagde heeft echter verklaard daar niet voor te voelen. De klachtencommissie ziet geen aanleiding om aangeklaagde op zijn huisadres te bezoeken, zoals klager heeft verzocht. De stukken in het dossier en de ter zitting gewisselde argumenten bieden daarvoor onvoldoende aanknopingspunten.

4.4. De Klachtencommissie begrijpt dat klager onder de situatie op het internaat geleden heeft. Aangezien echter het seksueel misbruik waarover wordt geklaagd, zoals hierboven is uiteengezet, niet voldoende aannemelijk is geworden, kan de klacht niet gegrond worden verklaard. Hiermee wil overigens niet gezegd zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

De Klachtencommissie wijst klager erop dat, mochten er in de toekomst feiten of omstandigheden bekend worden die zijn relaas onderschrijven, hij herziening van dit advies kan verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Aartsbisschop van Utrecht de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 10 februari 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. L. Erftemeyer, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager en aangeklaagde verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.